

МОВЛЕННЄВІ ПОМИЛКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТЕХНІЧНІЙ ДОКУМЕНТАЦІЇ**LANGUAGE ERRORS IN UKRAINIAN TECHNICAL DOCUMENTATION****Литвин О.Г.,***orcid.org/0000-0002-8549-5123**кандидат філологічних наук, доцент,**завідувач кафедри української мови**Національного університету «Львівська політехніка»*

Рівень освіченості та професіоналізму фахівця будь-якої галузі визначає сформована професійна культура, важливою складовою якої є свідоме дотримання правил культури мовлення. Професійне спілкування проявляється, перш за все, в науковому та офіційно-діловому стилях, які вимагають дотримання загальновизнаних правил на всіх мовних рівнях задля досягнення комунікативної точності. У науково-технічній документації зафіксовано низку помилок на морфологічному рівні, які є наслідком «політики білінгвізму» радянського часу.

Мета дослідження – виявити причини інтерференції на словотвірному мовному рівні у вітчизняній технічній документації і сприяти усуненню інтерферем із Державних будівельних норм України і документів, які на них покликані. Матеріалом для статті слугують тексти технічних документів, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією, реставрацією та капітальним ремонтом об'єктів, а саме: дозволи, висновки, проекти, розрахунки тощо.

У дослідженні ми застосували такі лінгвістичні методи: добір матеріалу здійснено методом суцільного вибирання; за допомогою описово-аналітичного методу проаналізовано інтерферем на словотвірному мовному рівні, запропоновано правильні відповідники до них; порівняльно-зіставний метод використано для опису інтерференційних явищ; метод екстраполяції використано з метою узагальнення інформації та поширення висновків.

У сучасній українській літературній мові вироблені правила ділового та наукового стилю, укладені словники різних галузевих термінологій, напрацьовані «Засади та правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять». Ці настанови і положення є обов'язковими для всіх, хто укладає українською мовою нормативні документи, ділові та наукові тексти. Вилучення інтерферем із науково-технічної документації покращить культуру ділового мовлення, сприятиме досягненню мовно-стилістичної точності як основної засади комунікативної компетентності, збереженню самобутності української мови, коректності науково-технічної термінології.

Ключові слова: мовна норма, культура мовлення, офіційно-діловий стиль, інтерференція, інтерферема, термінологія.

The level of education and professionalism of a specialist in any field is determined by the formed professional culture, an important component of which is the conscious observance of the rules of language culture. Professional communication is manifested, first of all, in scientific and official-business styles, which require compliance with generally recognized rules at all language levels in order to achieve communicative accuracy. A number of errors at the morphological level have been recorded in scientific and technical documentation, which are a consequence of the "policy of bilingualism" of the Soviet era.

The purpose of the study is to identify the causes of interference at the word-forming language level in domestic technical documentation and to contribute to the elimination of interference from the State Building Standards of Ukraine and documents that refer to them. The material for the article is the texts of technical documents related to the construction, reconstruction, restoration and overhaul of objects, namely: permits, conclusions, projects, calculations, etc.

In the study, we used the following linguistic methods: the selection of material was carried out by the method of continuous selection; using the descriptive-analytical method, interferemes were analyzed at the word-forming language level, and correct counterparts were proposed for them; the comparative-contrastive method was used to describe interference phenomena; the extrapolation method was used to generalize information and disseminate conclusions.

In the modern Ukrainian literary language, rules of business and scientific style have been developed, dictionaries of various industry terminologies have been compiled, and the "Principles and Rules for Developing Standards for Terms and Definitions of Concepts" have been developed. These guidelines and provisions are mandatory for everyone who compiles regulatory documents, business and scientific texts in Ukrainian. Removing interferemes from scientific and technical documentation will improve the culture of business language, contribute to achieving linguistic and stylistic accuracy as the main principle of communicative competence, preserving the originality of the Ukrainian language, and the correctness of scientific and technical terminology.

Key words: language norm, language culture, official-business style, interference, interferema, terminology.

Постановка проблеми. Стратегія сталого розвитку України на найближчу та віддалену перспективу вимагає не лише перемоги в російсько-українській війні та успішної інтеграції в Європейське Співтовариство, а й усебічного сприяння подальшому сталому економічному зростанню, ство-

рення стійкої інфраструктури та стимулювання інновацій в різних сферах життя, створення нових робочих місць, підняття продуктивності праці. Усе це потребує випереджувального підвищення кваліфікації, мобільності та конкурентоспроможності трудових ресурсів нашої держави.

Рівень освіченості та професіоналізму фахівця будь-якої галузі, як відомо, визначає сформована професійна культура, важливою складовою якої є свідоме дотримання правил культури мовлення. Сучасні інженери і науково-технічні працівники повинні володіти спеціальною термінологією, надаючи перевагу терміноодинацям, які базуються на національній мовній основі. Українська мова нині панує в усіх царинах суспільного життя нашої країни, тому кожен громадянин має враховувати особливості її функціональних стилів. Професійне спілкування проявляється, передусім, у науковому й офіційно-діловому стилях, які вимагають знання та дотримання загальноновизначених правил на всіх мовних рівнях задля досягнення комунікативної точності. Ненормативні мовні конструкції «затемнюють» і «розмивають» зміст повідомлення, призводять до неоднозначного тлумачення думки, не сприяють досягненню комунікативної та мовленнєвої компетентності особистості.

У науково-технічній документації, яка активно використовується у сучасному виробництві, трапляються помилки, які в багатьох випадках зумовлені інтерференцією. Існування в терміносистемі цього явища свідчить про те, що ми й досі, на третьому десятилітті Незалежності, повинні крок за кроком відвойовувати простір для функціонування української мови як державної. Ще на початку ХХ ст. Ю. Шевельов наголошував, що в Україні «мовне питання неминуче перестане бути тільки лінгвістичним питанням, чи, краще сказати, безпосередньо лінгвістичним, а стане також – і то часто насамперед, питанням політичним, соціальним і культурним» [20]. Соціально-політичні чинники знайшли відбиток і в мовному законодавстві, і в науково-технічній термінології, зокрема в технічній літературі, попередніх періодів, і в примусовому впровадженні російської мови в усі галузях науки і техніки в період СРСР, що гальмувало природний розвиток української літературної мови, накидало чужі моделі для творення нових термінів, якими й сьогодні оперують в офіційно-діловому стилі, який зазнав найбільших втручань [4].

Сьогодні свідчить, що в офіційно-ділових документах і в науково-технічних текстах й надалі дуже часто трапляються мовленнєві помилки. Актуальність цієї проблеми зумовлена потребою виявити факти інтерференційного впливу російської мови на українську в технічній документації, виокремити наслідки інтерференції на словотвірному мовному рівні, запропонувати правильні відповідники до інтерферем і пильно

стежити за використанням коректних варіантів науково-технічних термінів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема культури мовлення була об'єктом наукових досліджень в українському мовознавстві, що засвідчують наукові праці К. Городенської, Н. Бабич, Г. Вознюка, С. Єрмоленко, І. Кочан, З. Куньч, Г. Мацюк, Л. Мацько, О. Сербенської та ін. Зокрема, на ненормативність вживання активних дієприкметників вказали мовознавці, які вважають, що активних дієприкметників в українській мові немає, позаяк це ознака російської мови: О. Курило, І. Вихованець, К. Городенська. Способи усунення явищ інтерференції на словотвірному мовному рівні в галузевих термінологіях розглянули у своїх працях термінологи-практики і зробили відповідні висновки, які враховують у термінографії: О. Сербенська, І. Кочан, З. Куньч, Н. Клименко, О. Литвин, І. Ментинська, Т. Мішеніна, Л. Полюга тощо. Це актуальне питання порушували також українські вчені нефілологічного профілю: Б. Рицар, М. Гінзбург, Б. Кінаш, В. Моргунок та ін.

Постановка завдання. Мета нашої статті – виявити причини і сприяти усуненню фактів інтерференції на словотвірному мовному рівні у вітчизняній технічній документації. Задля цього ми повинні виконати такі завдання: зафіксувати типові помилки в документах, якими послуговуються офіційні заклади й установи, що надають різноманітні послуги науково-технічного характеру (дозволи, висновки, проекти, розрахунки та ін.); проаналізувати причини появи цих помилок на морфологічному рівні, обґрунтувати їх недоцільність; звернути увагу на перевагу вживання власне українських конструкцій, які відповідають нормам правопису, рекомендовані провідними мовознавцями і зафіксовані у провідних лексикографічних працях.

Матеріалом для дослідження слугують тексти технічних документів, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією, реставрацією та капітальним ремонтом об'єктів, які надавачі послуг видають замовникам. Зокрема, кожен власник квартири має багато документів, на зразок: договори надання послуг з газопостачання, водовідведення; акт про розпломбування та демонтаж виміральної техніки на повірку; робочий проект газифікації; висновок державної експертизи по робочому проекту «Реконструкція квартири...» та ін.

Методи дослідження. У дослідженні застосували такі лінгвістичні методи: добір матеріалу здійснено методом суцільного вибирання; за допомогою описово-аналітичного методу

вдалося проаналізувати порушення мовних норм на морфологічному рівні, а також описати нормативне вживання досліджуваних лексем на конкретному ілюстративному матеріалі, який передає відповідні комунікативні ситуації. Ми використали порівняльно-зіставний метод для опису інтерференційних явищ, оскільки трапляються помилки через посередництво російської мови в технічних документах. З метою узагальнення інформації та поширення висновків скористалися методом екстраполяції.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи документи, ми виявили низку помилок на морфологічному рівні. Оскільки основною ознакою офіційно-ділового стилю, за словами О. Пономарева [14, с. 6], є «високий ступінь стандартизації мовних засобів, виразна логізація викладу, використання спеціальних синтаксичних конструкцій, застосування особливої термінології», це вимагає дотримуватись мовних норм у ділових стосунках, виявляти комунікативну компетентність. Погоджуємось із думкою В. Пілецького, що найважливішою проблемою сучасного науково-технічного стилю й надалі залишається «питання, як зберегти національний дух української термінології за умов широких глобалізаційних процесів сучасності» [13, с. 237].

На морфологічному рівні звертаємо увагу на утворення слів за наявними українськими моделями, застосовуючи питомі словотворчі засоби. У технічній документації знаходимо терміни-дієприкметники теперішнього часу на **-уч(ий)/-юч(ий), -ач(ий)/-яч(ий)**: *несуча стіна, ненесуча стіна, в(у)довлюючий пристрій, існуючі мережі, діючі норми та правила* тощо. Мовознавці цю проблему вже порушували: С. Караванський, О. Литвин, В. Пілецький, Л. Полюга, Ю. Шевельов та ін. Мовознавець О. Курило наголошувала: «Українська мова не знає активних дієприкметників на -ч(ий), -(в)ший, ані пасивних на -мий у тому творенні та в тій функції, як їх уживає сучасна українська літературна мова, як ото: Факт, спостерігаємий... Вражаючий випадок та ін.» [9, с. 18]. На жаль, ще й сьогодні терміни-інтерфеми фіксуємо в Державних будівельних нормах України, наприклад: **несуча стіна** розрахована для сприймання прикладеного навантаження додатково до своєї власної ваги. Термін **несуча стіна** за іншим нормативним документом, невідділяюча стіна – **несуча стіна**, на яку вогонь діє з двох або більшої кількості сторін; **стіна колодязної кладки** – стіна, що складається з двох стінок, розділених простором, одна з яких зовнішня, і не підвищує **несучої** здатності або жорсткості; **ненесуча**

стіна, не призначена для сприймання навантаження, і яка може бути розібрана без завдання шкоди для **несучих** конструкцій; **розрахункові моделі несучих конструкцій** у вигляді стрижневих систем а системи, закріплені від перекосу; б системи, не закріплені від перекосу; **несуча** стінова **конструкція** безкаркасна стінова **конструкція** з кам'яної кладки, що сприймає, головним чином, вертикальні навантаження [3].

Розробникам Державних будівельних норм України варто звернути увагу на те, що в нашій країні термінологічну роботу провадять авторитетні термінологічні центри. У м. Києві цю роботу виконують в Інституті української мови, а з 1992 р. при Національному університеті «Львівська політехніка» працює Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології, який веде широку просвітницьку роботу, виконує державне замовлення на створення держстандартів, а також плідно працює в лексикографічному й організаційному напрямках [7, с. 60-61]. У м. Харкові успішно діє Термінологічний центр при НДПАС Укртрансгаз під керівництвом М. Гінзбурга.

На засіданнях термінологічних комісій, на міжнародних конференціях термінологи цих центрів неодноразово порушували питання, зокрема, ненормативного вживання в термінології активних дієприкметників теперішнього часу. Ця копітка робота відображена в термінографічних працях із різних галузевих термінологій, а також у Державному стандарті України ДСТУ 3966-2009 «Засади та правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять» [6]. Положення цього стандарту рекомендовано застосовувати в роботі технічних комітетів стандартизації, підприємств, установ, організацій, міністерств (відомств), інших суб'єктів стандартизації, які розробляють і експертують стандарти на терміни та визначення понять [6, с. 21]. У цьому документі чітко вказано: «Г.5.2.1 Значну кількість науково-технічних термінів в українській мові створено на основі віддієслівних прикметників чи дієприкметникових форм в означальних терміносполуках. У таких термінах-словосполуках не допустимо вживати активні дієприкметникові форми із суфіксами -уюч-, -ююч-, -аюч-, -яюч- (*жарознижуючий, контролюючий, перевіряючий, виконуючий, запам'ятовуючий, інформуючий, існуючий, обмежуючий, узагальнюючий, гальмуючий* тощо). Звернімо увагу, що суфікси дієприкметників не можна плутати з прикметниковими суфіксами -уч-, -юч-, -ач-, -яч-, -ющ-, -ящ-, які означають властивість, якість, стан (*плодючий, лежачий, стоячий, цілющий, роботящий*)» [6].

Підтримуємо думку термінологів, що у вітчизняній практиці стандартами ДСТУ 1.5:2015. [5] та ДСТУ 3966-2009. [6] закріплено систему вимог до стилю українських нормативних документів. Разом із чинним правописом вони мають слугувати дороговказом для розробників нормативних документів усіх видів і рівнів [2; 8], оскільки закріпили засади автентичності української мови.

Як відомо, природний процес українського терміноутворення на засадах народної мови тривав лише до 30-х рр. ХХ ст., а далі радянська влада почала втручатись у закони мови, вишукувати «націоналістичні перекручування в питаннях українського словотвору», намагалась «викоренити націоналізм у термінології» [19, с. 200-246]. Саме в той час був заборонений «Словник будівельної термінології (Проект)», який уклав проф. С. Булда. Ця лексикографічна праця донині має науково-практичне значення і може допомогти у виборі терміна. Автор, зокрема, пропонує до російського терміна **стена несущая** український термін **стіна несна́**, до **стена свободно-несущая** – **стіна вільнонесна** [1, с. 163]. Отже, в 20-30-х рр. минулого століття науковці вдало уникали застосування чужих словотворчих афіксів.

Погоджуємось із твердженням мовознавців, що активні дієприкметники не притаманні українській мові, що, без сумніву, потрібно послідовно брати до уваги в науковій літературі, під час написання ділових паперів тощо [21, с. 188-192]. Варто зазначити, що в сучасних термінографічних працях автори подають варіанти термінів, наприклад: **несущий** (властивість) – тримальний, тримний, носійний, який (що) несе; ім. носій, -ія; **н-щая ба́лка** тримальна (тримна́) ба́лка; **н-щая конструкция** тримальна конструкція; **н-щая способность** тримкість; **н-щая частота́** радіо частота́-носій, частоті-носія [17, с. 413]. У цій лексикографічній праці поданий термін-відповідник до **несущої стіни** – **стіна** тримальна [17, с. 806]. Термінографи рекомендують брати до уваги контекст, обираючи певний варіант, «оскільки російська мова вживає дієприкметники як у власне дієприкметниковій формі, так і з прикметниковим та іменниковим значенням», [11, с. 7-11], наприклад: **несущий** – (свойство) носійний, несний; (в акт. действ.) що несе; (акт. субъект действ.) носій; тримальний; (винт самолёта, корабля и т. п.) тяговий: **несущий каркас** – тримальний каркас.

У доступному онлайн Російсько-українському народному сучасному словнику (2009 р.) [15] і Російсько-українському словнику інженерних технологій [16] зафіксовано термін **тримальний**.

Враховуючи вищесказане, вважаємо за необхідне виправити терміни-інтерфеми в Державних будівельних нормах України і документах, які на них покликаються. Тому, наприклад, у робочих проєктах треба вказувати на *тримальні конструкції* (в деяких документах фіксуємо термін *капітальна стіна* будівлі), а не несучі; *керівник відділу*, а не керуючий відділом; *на чинний газопровід*, що діє, який використовуємо, а не існуючий; *встановленого, наявного, робочого котла*, а не існуючого котла; *чинні мережі*, а не існуючі мережі; *водостійкі лакофарбові матеріали*, а не водостійкі лакофарбуючі матеріали; *теплоізоляційні матеріали*, а не теплоізолюючі матеріали, *згідно з чинним ДБН і ПБ систем газопостачання України*, а не діючим ДБН тощо.

У «Робочому проєкті газифікації АОГВ замість опалювальних печей в квартирі...», у довідці Державного пожежного нагляду (СДПЧ-8) фіксуємо терміни зі значенням дії із суфіксом **-к-**, які піддаються інтерференції. У своїх дослідженнях науковці аргументовано доводять, що в сучасній технічній термінології словотвірна модель «дієслівна основа + -анн(я), -енн(я), -яnn(я)» є продуктивним виявом процесуальності, якому властиве загальне словотвірне значення опредметненої дії, процесу, а віддієслівні іменники із суфіксом **-к** треба вживати на позначення наслідку дії (розрахунок, розробка, вибірка). Варто зазначити, що в науково-технічній термінології 20–30-х рр. терміни на **-к(а)** навіть для позначення наслідку дії практично не вживались, бо продуктивним був суфікс **-ованн(я)**: рос. *вальцовка* – укр. *вальцюване, вальцювання*; рос. *закалка* – укр. *гарт, загарт*; рос. *распайка* – укр. *лютовання, відлютовання, розлютовання* [12, с. 142].

У згаданих вище документах фіксуємо такі помилки: *з'єднання труб необхідно передбачати на зварці*; *установку роз'ємних з'єднань газопроводів слід передбачати*; *при установці опалювального котла*; *при припиненні подачі газу*; *перевірку і прочистку димовентильційних каналів проводити*; *розрахунок димового каналу для підключення котла визначається по формулі, комісія по прийомці в експлуатацію* тощо. В українській літературній мові маємо нормативні відповідники, тому для точної та об'єктивної комунікації варто уникати інтерфеми, які порушують цілісність та самобутність української мови, адже надмірне їх вживання призводить до засмічення мови та знижує рівень її культури. В аналізованих документах треба подати інформацію правильно: *з'єднання труб необхідно передбачати під час зварювання*; *встановлення роз'ємних з'єднань*

газопроводів слід передбачати; під час встановлення опалювального котла; якщо припинять подавання газу; перевіряти і прочищати димо-вентиляційні канали, комісія приймання в експлуатацію тощо.

Варто звернути увагу на те, що інтерфедеми вживають в офіційних документах із неправильним значенням, наприклад: в українській літературній мові слово «установка» вживаємо зі значенням «пристрій, механізм, за допомогою якого виконують певні операції або одержують щось» [18]. Зазначимо, що переклад слова *установка* українською мовою залежить від контексту: можна використовувати слова *встановлення, інсталяція, настанова* або *устаткування*. У перекладних термінологічних словниках автори теж звертають увагу на те, що в українській технічній термінології дію треба подавати терміном «в(у)становлення, ставлення, в(у)ставлення, в(у)становлювання, поставлення, а (прилад, механізм) пристрій, -рою, устава, -и, лаштунк, -нка: устава газовідсмоктувальна, устава газотурбінна [17, с. 885-886]. Отже, з вищесказаного випливає, що для того, щоб не порушувати словотвірної норми під час творення термінів зі значенням недоконаної дії, доцільно вживати суфікси -**енн(я)**, -**анн(я)**, а наслідку дії – **-ованн(я)**, **-к-**. [10]: устаткування, штамповання, *заклепка*. Наголосимо, що, дотримуючись цих правил,

маємо змогу уникнути багатозначності й таким чином виконати основну вимогу до нормативних документів: текст повинен бути однозначно зрозумілим як тому, хто його пише, так і тим, хто ним керуватиметься.

Висновки і пропозиції. Отже, помилки, зафіксовані в технічних документах, на морфологічному рівні виникають під впливом російських словотвірних моделей, що є наслідком «політики білінгвізму» радянського періоду. В українській мові вироблені правила ділового та наукового стилю, які чітко прописані в ДСТУ 1.5:2015 і ДСТУ 3966-2009 і втілені в низці комплексів основоположних стандартів національної системи стандартизації. Вони є обов'язковими для всіх, хто укладає українською мовою нормативні документи, ділові та наукові тексти.

Пропонуємо усунути ці інтерфедеми з технічних документів, що допоможе покращити культуру ділового мовлення, сприятиме досягненню мовно-стилістичної точності як основної засади комунікативної компетентності, збереженню самобутності української мови, коректності науково-технічної термінології. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні орфографічних і культуромовних особливостей науково-технічного дискурсу з метою формування комплексного бачення нормативних вимог до мовленнєвої діяльності фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Булда С. Словник будівельної термінології : проєкт / Українська академія наук, Інститут української наукової мови. Харків ; Київ: Державне видавництво України, 1930. XII, 255 с.
2. Гінзбург М. Система правил українського ділового та наукового стилю. *Українська мова*. 2006. № 2. С. 30–43.
3. Державні будівельні норми України. Портал державних будівельних норм України. URL: <https://dbn.co.ua/> (дата звернення: 15.08.2025).
4. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? ; [упоряд., післямова, бібліогр. Ю. Лібер]. Київ : Києво-Могилян. акад., 2005. 330 с.
5. ДСТУ 1.5:2015. Національна стандартизація. Правила розроблення, викладання та оформлення нормативних документів (ISO /IEC Directives Part 2:2011, NEQ). Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015. 108 с.
6. ДСТУ 3966:2009 Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять. Київ : Держспоживстандарт України, 2010. 34 с.
7. Кочан І. Українське термінознавство в іменах. Львів : Літопис, 2012. 292 с., с. 60–615.
8. Куземська Н. Проблеми культури української мови в проєктах національних стандартів України (про «пихаті твердження» стосовно «металевих шкарпеток» і «книжкових пам'ятників»). *Українська наукова термінологія. Проблеми перекладу* : зб. матеріалів наук.-практ. конф. № 2. Київ : Наукова думка, 2009. С. 27–47.
9. Курило О. Уваги до сучасної української літературної мови. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 303 с.
10. Литвин О. Г. Руйнування словотвірної мовної норми. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2022. Том. 33(72) № 4, ч. 1. С. 29–33.
11. Литвин О. Г. Способи заміни активних дієприкметників теперішнього часу в технічній термінології. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 34, т. 2. С. 7–11.
12. Литвин О. Г. Становлення української машинобудівної термінології : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Львівський національний ун-т імені Івана Франка. Львів, 2000. 404 с.

13. Пілецький В. Дієслівні форми та віддієслівні іменники і прикметники в науково-технічній термінології (проблеми творення та функціонування). *Проблеми гуманітарних наук. Серія : Філологія*. 2016. Вип. 38. С. 236–249.

14. Пономарів О. Д. Стилїстика сучасної української мови : підручник. 3-є вид., перероб. і доповн. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.

15. Російсько-український народний сучасний словник. 2009. URL: https://r2u.org.ua/glossary/pages_10/page010.html. (дата звернення: 15.08.2025).

16. Російсько-український словник з інженерних технологій : понад 40000 термінів / М. Ганіткевич, Б. Кінаш. 2-ге вид. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2013. 1024 с.

17. Російсько-український та українсько-російський словник термінів будівництва й архітек-

тури : в 2 т. / за ред. Р. Кінаша. Т. 1. Львів : Ліга-Прес, 2005. 960 с.

18. Словник.ua : тлумачний словник української мови. URL: <https://slovnyk.ua/> (дата звернення: 15.08.2025).

19. Українська мова у XX сторіччі: історія лінгвоциду : документи і матеріали / упорядн. : Л. Масенко, В. Кубайчук, О. Демська-Кульчицька ; за ред. Л. Масенко. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 399 с.

20. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900–1941): стан і статус. Нью-Йорк : Сучасність, 1987. 296 с.

21. Шевчук С. Моделі активних дієприкметників в сучасній українській літературній мові. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство)*. 2013. Вип. 5. С. 188–192.

Дата першого надходження рукопису до видання: 26.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 30.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025